

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“МІЖНАРОДНЕ ТОРГОВЕЛЬНЕ ПРАВО”
(для магістрів)**

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2009

Підготовлено професором кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства *Н. В. Плахотнюк*

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства (протокол № 1 від 29.09.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Плахотнюк Н. В. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Міжнародне торговельне право” (для магістрів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. — 20 с.

Методична розробка містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Міжнародне торговельне право”, перелік тем для самостійного вивчення та завдання до них, список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2009
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Тема правового регулювання міжнародної торгівлі протягом останніх років широко обговорювалася у середовищі різноманітних учасників міжнародної арени, науковців та громадськості. Однією з причин такого інтересу до торгівлі можна вважати вплив торгівлі, зокрема вільної торгівлі, на життя звичайних людей і добробут держав.

Світова організація торгівлі (СОТ) є провідною міжнародною структурою, яка створює правила та юридично регулює торгівлю, а також намагається стати універсальною організацією. Зацікавлені лобістські групи усвідомлюють, що завдяки цій організації вони зможуть досягти певних цілей у своїй діяльності і поліпшити економічний розвиток. Розуміння сучасних правил торгівлі і права СОТ є необхідним інструментом для захисту прав на розвиток, поліпшення національного добробуту і суспільства загалом. Особливого значення ці правила набувають для держав, що розвиваються, які заперечують багатосторонню торговельну систему і глобалізацію. СОТ небезпідставно вважають “клубом багатців”. Оскільки метою організації загалом є збалансування торговельних відносин для всіх держав-членів СОТ, а не тільки економічно розвинутих, то належна увага мусить бути приділена питанню наявних юридичних засобів і їх реформуванню.

Сучасна міжнародна торгівля давно вже вийшла за рамки примітивної торгівлі товарами. Ця система на сьогодні вже включає такі галузі, пов'язані з торгівлею, як: послуги, навколишнє середовище, інвестиції, конкуренція, права людини, інтелектуальна власність тощо. Таке розширення поняття міжнародної торгівлі спрямувало Світову організацію торгівлі на правове регулювання не лише торгівлі товарами, а й інших аспектів, пов'язаних з торгівлею. Одночасно з'явилась можливість трансформації та реформування системи.

Торгівля товарами теж зазнала змін. У минулому торгівля сталлю чи текстилем була лише питанням кращої пропозиції, розміщення ресурсів, міжнародного попиту і пропозиції. Нині торгівля товарами набула також політичного та ідеологічного забарвлення. Торгівля сталлю — це не просто торгівля, а також і політичне рішення. У результаті такого розвитку фактично відбувається змагання між політичними та правовими впливами у СОТ. Слід нагадати, що важливим завданням СОТ є досягнення виконання торговельного

права й угод усіма її членами для забезпечення правової стабільності та верховенства права.

Самостійна робота студентів (СРС) є складовою навчального процесу, важливим чинником, який формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння знань та їх реалізації в час, вільний від обов'язкових аудиторних занять.

Мета СРС з дисципліни “Міжнародне торговельне право” — сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність. СРС забезпечує підготовку студентів до аудиторних занять.

Завдання СРС — засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація здобутих знань, їх застосування при виконанні практичних завдань та творчих робіт, а також виявлення прогалин у системі знань із предмета.

Зміст СРС з дисципліни “Міжнародне торговельне право” визначається навчальною програмою та забезпечується навчально-методичними матеріалами для практичних (семінарських) занять, методичними матеріалами для самостійної роботи, конспектами лекцій, підручниками та навчальними посібниками.

СРС включає самостійне розв'язання задач, що дає можливість практично перевірити засвоєння теоретичних знань. Завдання та задачі складені на основі фактів, подій та документів міжнародного життя, практики судових та інших органів, опублікованого Практикуму в судах, органах юстиції, прокуратури та ін. Умови задач не завжди можуть точно відповідати реальним датам, ситуаціям та обставинам, оскільки вони мають перш за все навчальну мету. Розв'язання завдань і вирішення задач допоможе студентам на основі засвоєного ними навчального, наукового, нормативного та документального матеріалу зробити адекватну правову оцінку конкретної ситуації чи пов'язаним з нею існуючим концептуальним підходам, виробити та обґрунтувати свою власну позицію, а в ряді випадків сформулювати пропозиції, направлені на удосконалення засобів та способів регулювання міжнародних правовідносин.

Важливим засобом у засвоєнні знань є написання та доповідь на заняттях рефератів. Тематика рефератів пропонується за визначеними темами. Мета реферативної доповіді полягає в засвоєнні студентами основних аспектів розкритої у реферативному дослідженні

теми, формуванні запитань, проведенні дискусії. В рефератах на основі аналізу та узагальнення наукового матеріалу порівнюються різні погляди науковців на певну проблему і визначається власна позиція студента з викладенням відповідних аргументів.

Реферат повинен бути оформлений належним чином. На титульному аркуші слід зазначити назву навчального закладу, кафедри, повну назву теми реферату, своє прізвище та ініціали, а також вчений ступінь, звання, прізвище та ініціали наукового керівника, місце, рік написання реферату.

Для написання реферату студент повинен скласти план, який розкриває зміст обраної теми (вступ, в якому коротко обґрунтовується актуальність теми; основна частина, де розкривається її зміст, та закінчення, де формуються висновки, оцінки, пропозиції).

Викладення матеріалу повинно бути стислим, точним, послідовним, самостійним, плагіат недопускається. В кінці реферату обов'язково наводиться список використаних джерел.

Посилання на використані джерела беруться у квадратні дужки з указанням сторінки.

Наприклад:

В науці міжнародного права загальноприйнято, що ...[23, с. 157; 53, с. 38;]. При цьому слід мати на увазі, що ...

Обсяг реферату — 10–15 сторінок рукописного тексту або 8–9 сторінок машинописного чи комп'ютерного виконання на папері формату А-4. Структура реферату: вступ (1–2 ст.), основна частина (8–10 ст.), висновки (1–2 стор.), список літератури.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

оцінка “відмінно” — виставляється студенту, який показує послідовне, глибоке і змістовне розуміння й знання сутності теми, вільно оперує поняттями і термінологією;

оцінка “добре” — виставляється студенту, який грамотно розкриває суть теми, добре володіє термінами дисципліни, але допускає несуттєві помилки, неповністю розкриває зміст теми;

оцінка “задовільно” — виставляється студенту, який поверхово і не в повному обсязі викладає суть даної теми, допускається багатьох помилок;

оцінка “незадовільно” — виставляється студенту, який не знає суті поставлених питань, при побудові відповіді допускає грубі помилки, не орієнтується в сутності матеріалу, не розкриває змісту аналітичних питань.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“МІЖНАРОДНЕ ТОРГОВЕЛЬНЕ ПРАВО”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми	Кількість годин, з них		
		Лекції (Л)	Семінарські заняття (С)	Самостійна робота студентів (СРС)
	Змістовий модуль I. Поняття міжнародного торговельного права			
1	Світова організація торгівлі (СОТ)	2	1	4
2	Основні принципи регулювання міжнародної торгівлі	2	2	4
3	Регулювання кількісних обмежень – квоти	2	1	4
4	Регулювання тарифів	2	2	5
	Змістовий модуль II. Основні інститути міжнародного торговельного права			
5	Міжнародна торгівля послугами та СОТ	2	1	4
6	Антидемпінгові заходи	2	2	4
7	Субсидії та компенсаційні заходи	2	1	4
8	Захисні заходи	2	1	4
9	СОТ та регулювання інших секторних галузей і торговельних питань	2	1	4
10	Розв’язання суперечок у Світовій організації торгівлі	2	1	4
11	Україна та Світова організація торгівлі	2	1	4
	Разом годин: 81	22	14	45

ЗМІСТ
дисципліни
“МІЖНАРОДНЕ ТОРГОВЕЛЬНЕ ПРАВО”

Змістовий модуль I. Поняття міжнародного торговельного права

Тема 1. Світова організація торгівлі (СОТ)

Поняття, предмет, метод, суб'єкти, джерела та принципи міжнародного торговельного права. Історія створення Світової організації торгівлі.

Мета і завдання Світової організації торгівлі, сфера діяльності та функції.

Структура та ухвалення рішень у Світовій організації торгівлі. Правова база регулювання торгівлі. Членство в Світовій організації торгівлі.

Теми рефератів

1. Історія створення Світової організації торгівлі.
2. Структура та ухвалення рішень у Світовій організації торгівлі.
3. Правова база регулювання торгівлі СОТ.

Питання для самоконтролю

1. Коли та згідно з яким документом засновано Світову організацію торгівлі?
2. Назвіть основні дані про Світову організацію торгівлі (місце розміщення штаб-квартири).
3. Назвіть основні сфери діяльності та функції Світової організації торгівлі.
4. Опишіть структуру Світової організації торгівлі.
5. Опишіть процес прийняття рішень у Світовій організації торгівлі.
6. Опишіть у загальних рисах правову базу регулювання торгівлі СОТ.
7. Членство у Світовій організації торгівлі — процедура вступу.
8. Система розв'язання суперечок СОТ як основний елемент багатосторонньої торговельної системи.

Література [1; 3; 5–8]

Тема 2. Основні принципи регулювання міжнародної торгівлі

Загальна характеристика основних принципів.

Принцип національного режиму.

Режим найбільшого сприяння.

Теми рефератів

1. Загальні принципи міжнародного права.
2. Спеціальні принципи міжнародного торговельного права.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть основний принцип регулювання міжнародної торгівлі.
2. Опишіть суб'єкти та об'єкти дискримінації.
3. Опишіть два основні принципи СОТ.
4. Поясніть поняття "аналогічні товари".
5. Поясніть поняття "принцип національного режиму".
6. Назвіть основні елементи принципу національного режиму.
7. Справа Японія — Алкогольні напої. Основні факти та рішення у справі.
8. Які винятки існують до принципу національного режиму?
9. Справа ЄС — Азбест: основні факти та рішення у справі.
10. Справа США — Бензин: основні факти та рішення у справі.
11. Поясніть правила національного режиму поза межами ст. III ГАТТ.
12. Поясніть економічні наслідки принципу національного режиму.
13. Опишіть поняття режиму найбільшого сприяння.
14. Яка правова основа режиму найбільшого сприяння?
15. Визначте зобов'язання режиму найбільшого сприяння у СОТ і ГАТТ.
16. Визначте типи переваг, що регулюються зобов'язанням режиму найбільшого сприяння.
17. Справа Індонезія — Автомобілі: основні факти та рішення у справі.
18. Поясніть принцип РНС у інших статтях ГАТТ та поза ГАТТ.
19. Які винятки Ви знаєте з правила режиму найбільшого сприяння?
20. Справа ЄС — Банани: основні факти та рішення у справі.
21. Справа Канада — Автомобілі: основні факти та рішення у справі.
22. Поясніть економічні наслідки режиму найбільшого сприяння.

Література [2–8]

Тема 3. Регулювання кількісних обмежень — квоти

Загальна характеристика кількісних обмежень.

Правова основа — положення ГАТТ щодо кількісних обмежень.

Економічні наслідки обмеження імпорту.

Теми рефератів

1. Ліцензування в міжнародній торгівлі.
2. Технічні бар'єри в міжнародній торгівлі.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення поняття “кількісне обмеження” (квоти).
2. Яка правова основа регулювання положення ст. XI ГАТТ щодо кількісних обмежень?
3. Які Ви знаєте винятки до ст. XI?
4. Справа США — Криветки: основні факти та рішення у справі.
5. Поясніть економічні наслідки кількісного обмеження (квоти).

Література [1; 3; 5–8]

Тема 4. Регулювання тарифів

Поняття і функції тарифу.

Тарифні ставки.

Економічні наслідки.

Теми рефератів

1. Поняття та види митного тарифу.
2. Митні організації в сфері митного співробітництва.
3. Митно-тарифне регулювання торгівлі.

Питання для самоконтролю

1. Визначте поняття та функції тарифу.
2. Поясніть поняття тарифної ставки.
3. Яка правова основа регулювання та положення ГАТТ щодо тарифів?
4. Поясніть економічні наслідки тарифу.
5. Поясніть надання переваги тарифам порівняно з кількісними обмеженнями.

Література [1; 2; 5–8]

Задача 1

Судноплавна компанія, зареєстрована у Великобританії (і має в цій країні своє місце перебування), уклала з державним підприємством України “Наутітус” договір про надання послуг з перевезення товарів на пароплавному поромі, який здійснює рейс між англійським портом Шернес і нідерландським портом Фіссанген. Договір (складено англійською мовою, підписано сторонами в Шернесі) передбачав виплату винагороди в англійських фунтах стерлінгів. Судно експлуатується товариством — юридичною особою німецького права, плаває під німецьким прапором і зареєстроване в Гамбурзі (внесено до реєстру судів). Договір з державним підприємством України “Наутітус” достроково розривається. У самому договорі про розірвання

не йдеться. Державне підприємство України "Наутілус" позивається проти компанії в німецькому суді.

Питання:

Яке право повинне бути застосоване з приводу розірвання договору, оскільки в ньому положень про застосовне право не міститься?

Чи варто виходити з того, що морське судно — це нібито "частина території держави"?

Задача 2

Під час суперечки між австрійською фірмою і державним підприємством "ім. Антонова" в судових арбітражних органах виникло питання про визначення статусу іноземної особи. Позивач (австрійська фірма) вважав, що при відсутності угоди сторін суду впливало застосувати до кредитного договору право країни кредитора. У той же час позивач не надав свідчень про свій правовий статус. Відповідач державне підприємство "ім. Антонова" стверджував, що позивач не зареєстрований в Австрії як комерційне підприємство. Через це його посилення на австрійське право неспроможне.

Питання:

Якими документами і відповідно до законодавства якої країни може бути підтверджена особистість іноземної особи?

У якому законі України передбачені положення з цього питання?

У якому міжнародному договорі визначено, яка юридична особа повинна розглядатися як австрійська ?

Задача 3

Американська компанія уклала в США контракт про продаж озброєння уряду держави А. Оскільки одержувач не оплатив рахунки з постачання озброєння, компанія позивалася проти уряду держави А. Контракт було укладено після того, як набув сили Закон про імунітети іноземних держав 1976 р.

Питання:

Чи буде держава А користуватися імунітетом у судах США ?

Чи є закупівля озброєння з погляду американського закону дією de jure imperii чи дією de jure gestionis?

Що означають ці терміни?

У чому сутність теорії функціонального імунітету?

Змістовий модуль II. Основні інститути міжнародного торговельного права

Тема 5. Міжнародна торгівля послугами та СОТ

Роль сфери послуг у світовій економіці. Специфіка торгівлі послугами.

Правова основа — Генеральна угода з торгівлі послугами. Загальні зобов'язання країн-членів СОТ у межах ГАТС.

Специфічні (секторальні) зобов'язання країн-членів СОТ у межах ГАТС.

Теми рефератів

1. Роль сфери послуг у світовій економіці.
2. Специфіка торгівлі послугами.
3. Правова основа — Генеральна угода з торгівлі послугами.
4. Загальні зобов'язання країн-членів СОТ у межах ГАТС.
5. Специфічні (секторальні) зобов'язання країн-членів СОТ у межах ГАТС.

Питання для самоконтролю

1. Опишіть роль сфери послуг у світовій економіці.
2. Дайте визначення специфіки торгівлі послугами.
3. Які способи торгівлі послугами Ви знаєте?
4. Правова основа регулювання — Генеральна угода торгівлі послугами (ГАТС).
5. Як визначені загальні зобов'язання країн-членів СОТ у рамках ГАТС?
6. Як визначені специфічні (секторальні) зобов'язання країн-членів СОТ у рамках ГАТС?

Література [2–8]

Тема 6. Антидемпінгові заходи

Загальна характеристика демпінгу.

Правова основа антидемпінгу.

Основні елементи демпінгу. Вплив демпінгу.

Економічні наслідки зловживання антидемпінговими заходами.

Теми рефератів

1. Антидемпінговий процес.
2. Економічні наслідки зловживання антидемпінговими заходами.

Питання для самоконтролю

1. Що таке "антидемпінгові заходи"?
2. Правова основа регулювання антидемпінгових заходів.
3. Які основні елементи демпінгу?
3. Як здійснюється порівняння ціни та встановлення демпінгу?
4. Який вплив демпінгу?
5. Огляд антидемпінгової угоди та процесу.
6. Поясніть економічні наслідки антидемпінгу.

Література [1; 3–8]

Тема 7. Субсидії та компенсаційні заходи

Визначення та загальна характеристика. Угода про субсидії.

Категорії субсидій.

Компенсаційні заходи (ст. 10–23 Угоди про субсидії та компенсаційні заходи).

Економічні наслідки урядового субсидування.

Теми рефератів

1. Угода про субсидії та компенсаційні заходи.
2. Економічні наслідки урядового субсидування.

Питання для самоконтролю

1. Окресліть поняття "субсидії".
2. Правова основа регулювання субсидій.
3. Яке визначення та категорії субсидій?
4. Що таке "компенсаційні заходи"?
5. Поясніть економічні наслідки субсидій.

Література [2; 5–8]

Тема 8. Захисні заходи

Поняття захисних заходів.

Правова основа захисних заходів.

Економічні наслідки — вплив на національну та світову економіку.

Теми рефератів

1. Роль захисних заходів у міжнародній торгівлі.
2. Економічні наслідки захисних заходів — вплив на національну та світову економіку.

Питання для самоконтролю

1. Що таке "захисні заходи"?
2. Правова основа регулювання.

3. Застосування захисних заходів, процедура розслідування, термін дії.
4. Захисні заходи і Угода про текстиль та одяг і Угода про сільське господарство.
5. Які економічні наслідки захисних заходів — вплив на національну та світову економіку?

Література [2–4; 6–8]

Тема 9. СОТ та регулювання інших секторних галузей і торговельних питань

Сільське господарство.

Угода з санітарних і фітосанітарних заходів (СПС) та Угода про технічні бар'єри в торгівлі (ТБТ).

Текстиль та одяг.

Інтелектуальна власність та Угода про ТРІПС.

Нетарифні бар'єри.

Багатосторонні угоди.

Теми рефератів

1. Угода з санітарних і фітосанітарних заходів (СПС).
2. Угода про технічні бар'єри в торгівлі (ТБТ).

Питання для самоконтролю

1. Поясніть діяльність СОТ та регулювання інших секторних галузей.
2. Опишіть сільськогосподарську торгівлю: доступ до ринку, підтримку вітчизняного виробника, експортні субсидії.
3. Угода про застосування санітарних та фітосанітарних заходів та Угода про технічні бар'єри у торгівлі: назвіть основні принципи та сфери регулювання.
4. Як відбувається регулювання торгівлі текстилем та одягом у рамках СОТ, інтеграція та поступове повернення до правил ГАТТ?
5. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності СОТ: назвіть основні принципи та загальні правила.
6. Які Ви знаєте типи інтелектуальної власності, сфери, охоплені Угодою TRIPS?
7. Опишіть передачу технологій та заходи перехідного періоду згідно з Угодою про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності.
8. Які угоди стосуються нетарифних бар'єрів? Їх основні принципи і сфери регулювання.
9. Що таке багатосторонні угоди та особливості членства у них?

Література [3; 5–8]

Тема 10. Розв'язання суперечок у Світовій організації торгівлі

Система розв'язання суперечок.

Інтуїції та типи позовів.

Процес розв'язання суперечок у СОТ.

Теми рефератів

1. Процес розв'язання суперечок у СОТ.
2. Апеляційний орган СОТ.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть основні елементи і завдання Домовленостей про правила і процедури врегулювання суперечок.
2. Опишіть інституційну систему розв'язання спорів.
3. Які типи позовів Ви знаєте?
4. Який процес розв'язання спорів у Світовій організації торгівлі?
5. Які часові рамки розгляду справ у СОТ?

Література [2; 4; 5–8]

Тема 11. Україна та Світова організація торгівлі

Особливості та традиції переваги членства в Світовій організації торгівлі.

Шляхи поліпшення наслідків вступу України до СОТ.

Концепція мобільності.

Макроекономічні наслідки вступу України до Світової організації торгівлі.

Основні переваги, що отримує Україна від членства в СОТ.

Тема реферату

Адаптація національного законодавства України до вимог.

Питання для самоконтролю

1. Аналіз переваг членства у СОТ та шляхів їх збільшення.
2. Які є шляхи для поліпшення наслідків вступу України у СОТ?
3. Опишіть стан переговорного процесу з вступу України до СОТ.
4. Які макроекономічні наслідки вступу України до Світової організації торгівлі?
5. Які основні переваги отримує Україна від членства в СОТ?

Література [1; 4–8]

Задача 1

У травні 1993 р. Міністерство оборони (продавець) і фірма з місцепозначенням на Кіпрі (покупець) уклали контракт, відповідно до якого продавець повинен був поставити покупцю двома партіями озброєння. Однак цього не було здійснено, контракт між сторонами було розірвано.

Покупець у своїй позовній заяві в МКАС вимагав стягнути з продавця суми неповерненої передоплати, відсотки за користування чужими грошима, відшкодування упущеної вигоди і штраф за прострочення постачання. Продавець заперечував проти вимог покупця й подав зустрічний позов.

У рішенні по справі арбітри, обґрунтовуючи вибір застосовного права, посилалися, зокрема, на те, що хоча контракт і не містить умови про застосовне право, сторони суперечки, як виявляється з позовних заяв по основному і зустрічному позовах, виходять із застосування до їх відносин за контрактом українського права.

Питання:

Чи встановлює українське законодавство які-небудь прямі обмеження автономії волі сторін?

Яким чином сторони можуть зафіксувати зроблений ними вибір права?

Чи потрібно, щоб цей вибір обов'язково було записано у контракті чи він повинен бути визначений яким-небудь іншим способом?

У якому обсязі (з яких питань) підлягає застосуванню право, обране сторонами?

Які вимоги повинні ставитися до угоди сторін про застосовне право?

Чим відрізняються вимоги, пропонувані до угоди про застосовне право, від вимог, пропонуваних до арбітражної угоди (арбітражного застереження)?

Як варто підходити до питання про форму угоди про застосовне право?

Як на цю угоду, що міститься в договорі, може вплинути визнання недійсним усього договору?

У наведеному вище випадку посилання на право, що, на думку сторін, підлягає застосуванню, містилися в письмових матеріалах справи (у позовній заяві і в зустрічному позові). *Чи можуть сторони висловити згоду щодо застосовного права в усній формі під час слухання справи в МКАС?*

Задача 2

Українське державне унітарне підприємство уклало контракт про продаж озброєння організації держави І. У контракт була включено так зване “реекспортне застереження”, відповідно до якого іноземна організація зобов’язалася використовувати експортовану з України продукцію військового призначення тільки в заявлених цілях і не допускати її реекспорту чи передачі третім країнам без згоди України.

Питання:

Чим пояснюється включення такої умови в контракт?

У яких межах зберігається дія принципу диспозитивності в контрактах про постачання продукції військового призначення ?

Задача 3

Англійська компанія уклала ряд договорів у рамках довгострокової програми з однією з несвропейських держав. У цих договорах не було прямо вираженої умови про право, що підлягає застосуванню до них. Замість цього в більшості договорів містилося положення про те, що у випадку спорів будуть застосовуватися “принципи природної справедливості” (“principles of natural justice”).

Влітку 1995 р. арбітраж Міжнародної торговельної палати в Парижі в частковому рішенні по суперечці між сторонами дійшов висновку, що Принципи УНИДРУА є найбільш доречним вираженням загальних правил і тому підлягають застосуванню, незважаючи на те, що договори були укладені більш ніж за 15 років до прийняття Принципів. При цьому арбітри, дослідивши наміри сторін, дійшли висновку, що сторони хотіли цілком виключити можливість застосування національного права кожної зі сторін. Це обґрунтовувалось, зокрема, тим, що однією з договірних сторін у Договорі виступала держава.

Питання:

Яка юридична природа Принципів УНИДРУА?

У яких випадках вони підлягають застосуванню і як можуть використовуватися?

Задача 4

У російському науково-дослідному інституті сталі (НДІ сталі) було розроблено систему динамічного захисту танків. Було подано заявки й отримано патенти в 12 країнах, у тому числі в Україні та Пакистані. Харківський завод ім. Малишева поставляє танк Т80УД у Пакистан саме з цією системою захисту.

Між НДІ сталі і заводом-виготовлювачем у Харкові виникла суперечка з приводу цього постачання, що розглядалася в порядку арбітражного розгляду у Швейцарії.

Питання:

Чи може постачальник виробу поставляти танки в Пакистан без дозволу патентовласника?

У якому договорі (договорах) і між ким може бути урегульовано питання про права розроблювача системи захисту танків?

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Данилова Е. В. ВТО: регулювання торгівли послугами. — М.: Академкнига, 2003.
2. Демпінг у сучасній міжнародній торгівлі (міжнародно-правові та економічні питання): Навч. посіб. / За ред. О. О. Покрещука. — К., 1999. — 164 с.
3. Дюмулен И. И. Всемирная торговая организация. — М.: Экономика, 2003.
4. Захист прав інтелектуальної власності в контексті вступу до СОТ: Навч. посіб. / За ред. В. Т. Пятницького. — К., 2001. — 80 с.
5. Зенкин И. В. Всемирная торговая организация в схемах. — М., 2003.
6. Зенкин И. В. Право Всемирной торговой организации: Учеб. пособие по праву ВТО. — М.: Междунар. отношения, 2003.
7. Мальський О. М., Ягольник А. М. Вступ країн з перехідною економікою у СОТ: вплив на розвиток і регулювання прямих іноземних інвестицій. — Львів, 2003. — 192 с.
8. Мальський О. М., Ягольник А. М. Міжнародне торговельне право: Навч. посіб. — К.: Знання, 2005. — 595 с.

Додаткова

9. Осика С. Г., Дядьков М. Ю., Осика А. С. Принципи та норми електронної торгівлі. — К., 2000. — 270 с.
10. Осика С. Г., Коновалов В. В., Осика А. С. Антидемпінгові, компенсаційні та спеціальні заходи. — К., 2000. — 397 с.
11. Осика С. Г., Коновалов В. В., Покрещук О. О. Правове регулювання імпорту: Антидемпінгові, компенсаційні та спеціальні заходи: Підручник. — К., 2001. — 639 с.

12. *Осика С. Г., Коновалов В. В., Покрещук О. О.* та ін. Антидемпінговий кодекс України: Практика та проблеми застосування. — К., 2001. — 378 с.
13. *Осика С. Г., Оніщук О. В., Осика А. С.* та ін. Інституціональні та процедурні механізми системи ГАТТ/СОТ у регулюванні світової торгівлі. — К., 2000. — 288 с.
14. *Осика С. Г., Пятницький В. Т., Оніщук О. В.* та ін. Регулювання ринків товарів і послуг на засадах норм і принципів системи ГАТТ/СОТ. — К., 2000. — 336 с.
15. *Осика С. Г., Пятницький В. Т., Осика А. С.* Генеральна угода з тарифів і торгівлі як основа універсального міжнародно-правового регулювання світової торгівлі. — К., 1999. — 204 с.
16. *Осика С. Г., Пятницький В. Т.* Світова організація торгівлі: Підручник. — К., 2001. — 491 с.
17. *Осика С. Г., Стюарт П., Теренс* та ін. Новітнє українське законодавство по регулюванню проблем демпінгового, субсидіарного та масованого імпорту (Перший антидемпінговий кодекс України). — К., 1999. — 112 с.
18. *Практическое руководство по Уругвайскому раунду / Международный торговый центр ЮНКТАД/ВТО.* — 1999.
19. *Пьер В. Д.* Россия в мировой торговле оружием: стратегия, политика, экономика. — М.: Москов. центр Карнеги, 1996.
20. *Розенберг Д. М.* Международная торговля: Терминологический словарь: Пер. с англ. — М., 1997.
21. *Система світової торгівлі ГАТТ/СОТ в документах.* — К., 2000. — 598 с.
22. *Ситников В. О.* Интеграция России в глобальную систему ВТО. — М., 2003.
23. *Скурко Е. В.* ВТО: введение в правовую систему. — М.: Финансы и статистика, 2003.
24. *Тарифні переговори в рамках Світової організації торгівлі: Навч. посіб.* / За ред. В. Т. Пятницького. — К., 2001. — 92 с.
25. *Тишков В. Н.* Внешнеторговая политика: тарифное и нетарифное регулирование внешней торговли: Учеб. пособие. — СПб., 2001.
26. *Фролов В. Ф.* Всемирная торговая организация: краткая информация. — СПб., 2002.
27. *Фролов В. Ф.* Всемирная торговая организация: меры в отношении иностранных инвестиций, затрагивающие торговлю товарами (соглашение по ТРИПС). — СПб., 2002.

28. *Фролов В. Ф.* Всемирная торговая организация: механизм обзора торговой политики и практики стран-членов ВТО. — СПб., 2001.
29. *Фролов В. Ф.* Всемирная торговая организация: предотгрузочный контроль, используемый странами-членами ВТО при импорте (соглашение по предотгрузочной инспекции). — СПб., 2002.
30. *Фролов В. Ф.* Всемирная торговая организация: разрешение споров между странами-членами ВТО (договоренность о правилах и процедурах, регулирующих разрешение споров). — СПб., 2002.
31. *Фролов В. Ф.* Всемирная торговая организация: режим беспошлинной торговли средствами информационной техники (соглашение по информационной технике). — СПб., 2001.

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни	
“Міжнародне торговельне право”	6
Зміст дисципліни	
“Міжнародне торговельне право”	7
Список літератури.....	17

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *О. М. Коваленко*
Комп'ютерне верстання *А. А. Кучерук*

Зам. № ВКЦ-4383

Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Друк ротатійний трафаретний.

Наклад 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»

03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*